Statsforvalteren i Nordland

Vår dato: 19.05.2021
Vår ref: 2021/2829
Deres dato: 11.05.2021
Deres ref: 345/2021

STIFTELSEN NORSK INSTITUTT FOR NATURFORSKNING NINA Tone Kristin Reiertsen
Postboks 5685 Torgarden
7485 TRONDHEIM

Saksbehandler, innvalgstelefon
Marius Saunders, 75 53 15 62

Endret vilkår i dispensasjon for ferdsel i Anda naturreservat og Bleiksøya naturreservat i Øksnes og Andøy kommuner

Statsforvalteren viser til dispensasjon gitt 21.04.2021 (saksnummer 2021/2829-2) og e-post 11.05.2021.

Vedtak 1
Norsk Institutt for naturforskning v/ Tone Kristin Reiertsen gis dispensasjon for ferdsel i Anda naturreservat til feltkurs og vitenskapelige undersøkelser i perioden 21. til 25. juni 2021. Vedtaket er gjort med hjemmel i § 48 i naturmangfoldloven.

Vedtak 2
Norsk Institutt for naturforskning v/ Tone Kristin Reiertsen gis dispensasjon for ferdsel i Bleiksøya naturreservat til feltkurs og vitenskapelige undersøkelser i perioden 21. til 25. juni 2021 hvis værforholdene forhindrer ilandstigning på Anda. Vedtaket er gjort med hjemmel i § 48 i naturmangfoldloven.

Vilkår:
- Dispensasjonen er gyldig fra 21. til 25. juni 2021.
- Dispensasjonen gjelder for deltakende studenter og undervisere under veiledning av Tone Kristin Reiertsen. Vi ber om at disse gjøres kjent med vernebestemmelsene som finnes på www.lovdata.no. Det er viktig at forstyrrelser av fugle- og dyrelivet minimaliseres og at ødeleggelse av plantelivet unngås.
- Dispensasjonen gjelder for to runder med 11 personer per gruppe for inntil 12 timer totalt ved gjennomføring på Anda, eller for inntil 2 timer for hver gruppe tilknyttet Bleiksøya.

Klagerett
Avgjørelsen kan påklages til Miljødirektoratet. Klagefristen er tre uker etter at dette vedtak er mottatt. Eventuell klage sendes gjennom Statsforvalteren i Nordland.

Søknaden
Tone Kristin Reiertsen skriver i e-post at de ønsker å endre fra tre grupper på 5-7 studenter til to grupper på 10-11 personer. Dette på grunn av logistikk. Hun skriver i søknaden at de har «*snakket med felt-personellet fra NINA som er ansvarlige for forskningen på Anda, og de gav støtte til at dette er en god løsning som kan gjennomføres uten større forstyrrelser på fuglelivet».*

Bakgrunn
Norges Arktiske Universitet i Tromsø (UIT) har siden 1997 gjennomført et masterkurs om toppredatorer (BIO 3506). Formålet med besøket på Anda er å gi studentene en praktisk innføring i sjøfugløkologi før teoridelen til høsten. Maks 15 studenter vil delta på kurset, og studentene deler seg i to grupper. Studentene vil til sammen der inntil 12 timer.

Undervisningen vil foregå i nært samarbeid med forskere hos Norsk Institutt for Naturforskning som holder på med vitenskapelige undersøkelser på øya. Fordi ilandstigningen på Anda kan være vanskelig i dårlig vær, ønsker kursansvarlig subsidiært å kunne gå i land i Bleiksøya naturreservat. Her vil oppholdet være begrenset til 2 timer for hver gruppe.

Hovedansvarlig for kurset Tone Kristin Reiertsen er forsker hos Norsk Institutt for naturforvaltning. Hun arbeider med sjøfugl og er knyttet til det nasjonale overvåkingsprogrammet for sjøfugl (SEAPOP).

Begrunnelse
Formålet med fredningene er blant annet å ta vare på to fuglefjell som har spesiell verdi som hekkeområde for en rekke fuglefjellarter og andre sjøfuglarter.

Anda naturreservat har helt fra 2005 vært en viktig overvåkingslokalitet gjennom SEAPOP. I tillegg til den tradisjonelle bestandsovervåkingen av toppskarv, gråmåke, teist og lomvi, overvåkes voksenoverlevelse, reproduksjon og næring hos krykkje og lunde. Anda er en av få hekkeområder for lunde hvor hekkesuksessen har vært god i mange år. Krykke har hatt moderat hekkesuksess, noe som i en viss grad skyldtes predasjon fra ravn. Anda er en svært viktig lokalitet i arbeidet med å vurdere hvilke faktorer som påvirker bestandsutvikling og hekkesuksess hos pelagiske arter som lunde og krykkje.

Kunnskapen om naturverdiene for Anda er godt nok til å vurdere omsøkte tiltak. Føre – var prinsippet vil derfor ikke komme til anvendelse.

Undervisningen vil foregå i nært samarbeid med NINA som holder på med vitenskapelige undersøkelser på Anda. Disse undersøkelsene har pågått i en årrekke, og kunnskap om sjøfuglenes bestandssituasjon og effekten av påvirkning er godt dokumentert. På Anda har hekkesuksess for lundefugl vært større enn i andre områder i Nordland hvor det pågår overvåking av arten.

Bleiksøya naturreservat er ikke del av den nasjonale overvåkingen av sjøfugl, men området ble kartlagt på nytt 2013. Da ble bestanden av lunde estimert til 11 000 par, noe som er en sterk nedgang fra 1988 da bestanden ble estimert til 75 000 lunde. Krykkje hadde tidligere en stor koloni på øye (11 600 par i 1993), men i dag er arten forsvunnet fra øya. Alke og lomvi hekker fortsatt i små antall på øya.
Kunnskapen for Bleiksøya er godt nok til å vurdere omsøkte tiltak. Føre – var prinsippet vil derfor ikke komme til anvendelse.

De fleste artene tilknyttet fuglefjellene ved fastlandet har opplevd en stor samlet belastning og har hatt en bestandsnedgang over lang tid. Truslene skyldes i hovedsak ikke forhold i selve fuglefjellene, selv om det er registrert økt predasjon på gjenværende bestander.

Omsøkte feltkurs har gjennomført deler av kurset tilknyttet fuglefjell i Vesterålen siden 1997. Studentene vil være gruppevis på Anda og feltkurset knyttes til eksisterende forskning på øya. Kursansvarlig har også god kunnskap om sjøfugl. Det medfører at aktiviteten vil være liten og vil ikke forstyrre fuglene nevneverdig. På Bleiksøya er det ikke forskningsaktivitet, men her vil ilandstigningen foregå over mye kortere tidsrom. Kurset er lagt opp slik at det ikke vil være til belastning for hekkende sjøfugl. I perioden etter at kurset ble flyttet til Anda har det enda ikke vært behov for å benytte Bleiksøya.

Feltkurset er et masterkurs som også ser på sel på Stø i Vesterålen i samarbeid med Havforskningsinstituttet. Det vil dermed være vanskelig å finne et godt alternativ for gjennomføring av feltdelen.

Undervisning om artene som er tilknyttet fuglefjellene er viktig. Det vil ikke være mange undervisningsmiljø som vil etablere tilsvarende kurs på masternivå og dette er et eksisterende kurs som har pågått før områdene ble vernet. Kurset knyttes også opp til NINA og har kursansvarlig med god kunnskap om artene. Dispensasjonen vil derfor ikke føre til en uthuling av verneforskriften for Anda og Bleiksøya naturreservat. Dispensasjonen vil heller ikke skape presedens for andre aktører i andre verneområder da denne typen undervisning har begrenset omfang.

En liten økning i antall personer per gruppe vil ikke gjøre at forstyrrelsen blir på et for høyt nivå. Å redusere fra tre grupper til to gjør at den totale tiden i naturreservatene blir minket, som vil redusere forstyrrelsen.

Omsøkte aktivitet, som i praksis er en tidsbegrenset og skånsom sjøfuglundersøkelse i samarbeid med forskere fra NINA på Anda, eventuelt Bleiksøya, kan gjennomføres uten at det strider mot verneformålet, og det vil ikke påvirke verneverdiene nevneverdig. Statsforvalteren gir derfor dispensasjon for gjennomføring av feltkurs i henhold til gitte vilkår.

Lovgrunnlag
Anda og Bleiksøya naturreservater er fredet ved kongelig resolusjon 6. desember 2002. Statsforvalteren i Nordland er forvaltningsmyndighet. Den fullstendige verneforskriften for området er tilgjengelig på www.lovdata.no. Følgende bestemmelser er relevante for denne saken:

«*Formålet med fredningene er å ivareta et verdifullt kystområde, med det naturlig tilknyttede plante- og dyreliv. Områdene har spesiell verdi som hekkeområde for en rekke fuglefjellsarter (alkefugl) og andre sjøfuglarter (§ 2)*».

«*Dyre- og fuglelivet, herunder reirplasser og hiområder er fredet mot skade og ødeleggelse (§ 3 pkt. 2)».*

«*I tiden fra og med 15. april til og med 31. juli er det forbud mot ferdsel på land i verneområdene (§ 3 pkt. 4)».*

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak dersom det ikke strider mot formålet med vernet og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig. Det kan også gjøres unntak dersom sikkerhetshensyn eller

hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig (naturmangfoldloven § 48, jamfør § 77 annet punktum).

Naturmangfoldloven §§ 8-12 er brukt som retningslinjer for vår vurdering.

Med hilsen

Mia Marthinus Husdal (e.f.)
underdirektør

Marius Saunders
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Andøy kommune	Postboks 187	8483	ANDENES
Øksnes kommune	Storgata 27	8430	MYRE